

500 000 ihmistä vailla junakyytiä

VR olisi valmis aloittamaan junavuorot, jos joku muu maksaa viulut. VR:n yksinoikeus-sopimukset vaikeuttavat kilpailua.

Juho Maijala
RAUTATEIDEN varsilta löytyy parikymmentä suurta kuntaa, joissa matkustajajuna ei pysähdy. Kunnissa on yhteensä yli puoli miljoonaa asukasta. Suurin on noin 50000 asukkaan Porvoo, pienimmissä väkiluku jää 20 000:een.

20 väkiluvultaan suurimmasta kunnasta vain yhteen, Mustasaareen, ei ole koskaan kulkenut rautatietä. Forssasta rata purettiin 1970-luvulla. Muihin kiskot vievät edelleen.

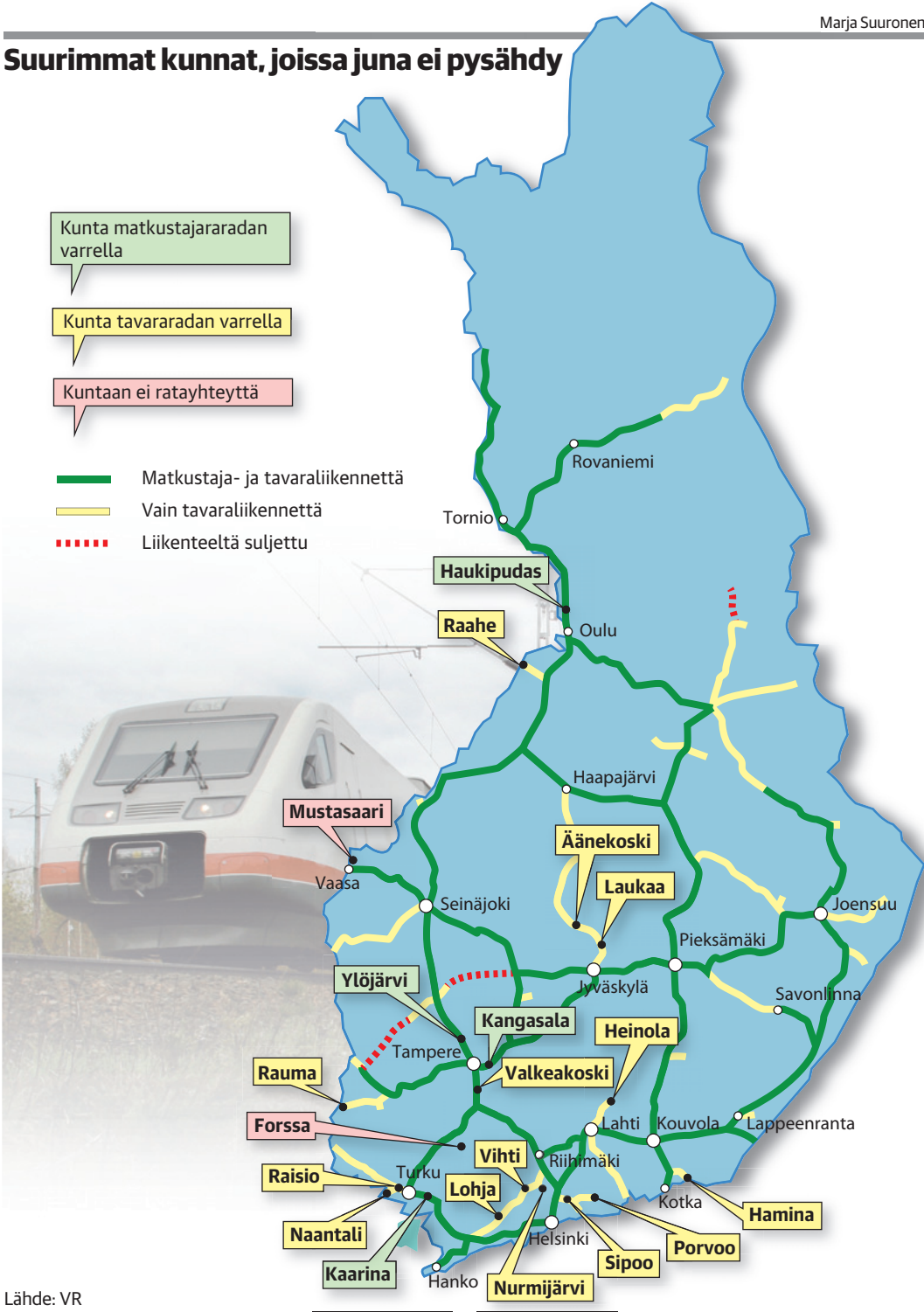
Porvoon rata on museokäytössä ja vaatisi mittavan peruskorjauksen. Toisessa ääripäässä Tampereen 30000 asukkaan esikaupungit Kangasala ja Ylöjärvi ovat modernien matkustajayävlien varrella, mutta junat huristelevat läpi pysähtymättä.

Herkullisia liikennöintikohteita löytyy pääkaupunkiseudulta. Porvoon ja Keravan välille osuu Sipoo, jossa junaliikenne palvelisi 70000:ta asukasta. Hyvinkään ja Karjaan välisen tavararadan varrella Lohjalla, Nurmijärvellä ja Vihdissä asuu yhteensä lähes 110 000 ihmistä.

VR EI OLE pitänyt välejä kannattavina. Kaukoliikenteen suunnittelupäällikkö **Herbert Mannerströmin** mukaan yhtiö ei suunnittele uusien reittien avaamista. Ehkä lähimpänä toteutumista voisi olla Tampereen tai Turun lähiliikenne, mutta ei VR:n aloitteesta.

—Me olemme periaatteessa kiinnostuneet kaikesta tällaisesta toiminnasta, mutta tie-

Suurimmat kunnat, joissa juna ei pysähdy

Lähde: VR

dämme, että kannattavan liikenteen pyörittäminen on vaikeaa.

Mannerströmin mukaan mallia voisi ottaa Helsingin lähiliikenteestä, jossa kunnat ja

valtio tukevat VR:n pyörittämiä junavuoroja.

—Jos löytyy organisaatio-

Tolppataiteen takana monta tekijää

Lyhtypylväisiin tehtyjen kuvien motiivi on hyväntahtoinen ilottelu. Tolppataide on levinnyt Lappeenrannasta muihinkin kaupunkeihin.

Helka Pylkkö
LAPPEENRANTA. Lappeenrantalaisiin lyhtypylväisiin ilmentynyt taide on peräisin ainakin parin kymmenen tekijän käsistä. Etelä-Saimaa uutisoi valaisintolppien kytkentäkoteloiden kansiin tehdystä kuvista viime viikolla.

—Kaikki tekijät eivät ole paikallisia. Teoksia on tehty viitisen vuotta. Tekijöiden välillä ei ole mitään sidosta, eivätkä ihmiset välttämättä edes tunnne toisiaan, kertoo nimettömänä pysyttelevä paikallinen taiteilija.

Hän sanoo, että ilmiö on lähtöisin Lappeenrannan Hal-

Taiteilijat ovat täyttäneet tolppakuvilla useita alueita Lappeenrannassa. Värikäs kuva koristaa valaisintolppaa Lappeenrannan Valtakadulla.

kosaaresta, ja tunnustaa olevansa ensimmäisen kuvan takana.

KYSE on uuden aallon 2000-luvun katutaiteesta.

—Tällaista kilttiä ja oivalta-

vaa. Lainataan ja palautetaan, tehdään harmaasta värikästä. Tuodaan positiivista virettä

KOMMENTTI

Juho Maijala
juho.maijala@lehtimedia.fi

Lättähattuja ikävä

KATTAVA matkustajaliikenneverkko ajettiin alas lättähattujen mukana. 1970-luvun maailma oli erilainen. Uskottiin tehdaspaikkakuntiin ja yksityisautoiluun.

Suomi muuttui. Aiemmin kukaan ei olisi käynyt Heinolasta Helsingissä töissä. Pape-ritehdas työllisti kivenheiton päästä. Nyt Heinolan idyllisistä rantamaisemista ajetaan pääkaupunkiin autolla, lähin rautatieasema löytyy Lahdesta.

Ihmiset pitäisi saada kumipyöriltä kiskoille jo oman turvallisuutensa vuoksi. Joukkoliikenteen ympäristövaikutukset ovat toissijainen etu.

NYT NÄYTTÄISI siltä, että kuntien lisäämisen sijaan niitä

enemmänkin karsitaan. Kai-kista turhista pysähdyksistä halutaan eroon.

Kilpailun vapauttaminen voisi olla ratkaisu. Monopoli-asemasta nauttiva VR tarvitsee kiertäjän, jonkun, joka tekee asiat eri tavalla.

Pieksämäki–Savonlinna-välistä haaveillut Proxion laski, että se pystyisi operoimaan 25 prosenttia VR:ää halvemmalla. Hanke kaatui lopulta siihen, ettei VR halunnut vuokrata kalustoa kilpailijalle. VR ennemmin romuttaa vanhat vaunut kuin kauppa niitä eteenpäin.

Vaikka VR laskee, ettei jonkin vuoron ajaminen kannata, neljänneksen halvemmalla toimiva kilpailija voisi onnistua.

ri, jokin yhteenliittymä, joka haluaa käynnistää junaliikenteen, olemme valmiit tarjoamaan operointipalveluita.

REITTEJÄ voisi ajaa myös yksityinen kilpailija, mutta Suomen kiskoille ei noin vain lähdetä. Vuoteen 2019 asti voimassa olevien yksinoikeussopimusten mukaan muu toimija ei saa ajaa VR:n kanssa samoja reittejä.

Etujärjestö Rautatiematkustajat ry:n puheenjohtaja **Kalevi Kämäräinen** valittelee, että sopimukset eivät jätä kilpailijoille järkeviä reittikokonaisuuksia.

—Kun Proxion suunnitte-

liä, tulkittiin, että juna ei olisi voinut ajaa Pieksämäelle asti, vaan se olisi joutunut jäämään Huutokoskelle, keskelle ei mitään.

Kämäräisen mukaan Hyvinkäältä Karjaalle ajava vuoro kannattaisi paremmin, jos se saisi jatkaa Riihimäelle ja Hankoon asti.

VR ei itse tulkitse yksinoikeussopimuksia yhtä tiukasti. Kilpaileva yritys voisi sen puolesta ajaa myös sellaiselle asemalle, jolle VR sopimuksensa turvin liikennöi.

—Tietenkin voisi, emme me ole mitenkään vastustamassa sitä. VR ei suhtaudu negatiivisesti kilpailijoihin, Mannerström sanoo.

ja eloa kaupunkiin, jossa asutaan, taiteilija selittää.

—Ikään kuin se olisi keskustelua taiteilijoiden välillä ja keskustelua kaupunkilaisille. Taiteilijalle on sadellut ymmärrystä ja kehuja ohikulkijoilta. Hän on nimittäin ollut puuhissa päiväsaikaankin.

—Joku täti-ihminen harrastaa sellaista, että hän kiertele katsomassa tolppia ja kuvaa niitä.

KYTKENTÄKOTELOT ovat olleet vailla kansia teosten työn ajan. Lappeenrannan kaupungin viransijainen katuisännöitsijä **Janne Hakulinen** huomautti aiemmin, että koteloiden jättäminen avoimiksi saattaa olla vaarallista, sillä johdot paljastuvat.

—Kannet on viety muuttaman tunnin sisällä takaisin, nimetön taiteilija sanoo.

Jotkut tekijät ovat myös peittäneet aukon väliaikaisesti.

—En ole asiaa sen enempää ajatellut. Sormet ristissä, tolppataiteen pioneiri sanoo ja

toivoo, ettei ole tullut aiheutaneeksi vaaraa.

PYLVÄIDEN koristelu on levinnyt ainakin Joensuuhun. Jotakin tolppataideteoksia on myös Helsingissä.

—Tämä on niin lapeenrantalainen juttu kuin vety ja atomi. Siitä pitäisi olla ylpeä, koristeluun käynnistänyt veijari tuumaa.

Teokset ovat levinneet vuosien varrella myös Lappeenrannassa. Ensimmäisenä tehtiin Halkosaari pullolleen kuvia.

—Se on lokalisoinut: aina jokin alue on tehty täyteen.

Taiteilijan arvion mukaan teoksia on Lappeenrannassa nyt yli sata. Itse hän on tehnyt muutamia tasaisin väliajoin. Uusia koristeluja hän ei ole lähiaikoina tavannut.

—Terveisiä kaupunginisille palautteesta, hän sanoo ja vihaa, että kuvaa saattaa olla luvassa lisää.

—Hyväntahtoisia ja epäkaupallista ilottelua, hän tiivistää puuhan jujun.

Kiistely EVM-sopimuksesta kiihtyy

Sopimus siirtyi oikeuskanslerin tutkintaan tavallisen kansalaisen aloitteesta.

Tiina Tuominen
HELSINKI. Kiistely EVM-sopimuksen ympärillä kiihtyy. Oikeuskanslerin viraston mukaan hallituksen esityksessä on ollut kaikki tarvittavat tiedot siitä, miten sopimus on laadittu. Kysymys on nyt siitä, ovatko kansanedustajat ymmärtäneet, mistä on kyse.

—Sopimustekstistä ja hallituksen esityksen perusteluista käy huolellisella lukemisella ilmi, mikä on kansainvälisen sopimuksen pykälissä ja mikä taas sen johdannossa oleva sopimusvaltioiden väli-

nen yhteinen näkemys, sanoo apulaisoikeuskanslerin sijainen **Risto Hiekkataipale**.

Hänen mukaansa oleellista on, saiko eduskunta tarvittavan tiedon sopimuksen sisällöstä. Hiekkataipaleen mukaan eduskunta sai jo huhtikuun lopulla hallituksen esityksen, josta se päätti kesäkuun lopulla. Kohuttu EVM-sopimus oli hallituksen esityksen liitteenä.

—Toivottavasti kaikki, jotka sopimusta kommentoivat, ovat esityksen myös lukuineet. Oikeuskanslerille tehdyn kantelun valmistelussa kuullaan esittelevää ministeriötä, eli lähinnä valtiovarainministeriötä. Hallituksen esitys on kaikkien luettavissa internetissä.

—Ainakaan minulle ei ole syntynyt käsitystä, että se oli-

si jotenkin vajaa, ja etteikö siitä ilmenisi se asia, josta puhutaan.

Toivottavasti kaikki, jotka sopimusta kommentoivat, ovat esityksen myös lukuineet.
Risto Hiekkataipale

PERUSSUOMALAISTEN puheenjohtaja **Timo Soini** toivoi maanantaina oikeuskanslerin tutkivan, johdettiinko eduskuntaa harhaan eduskunnan päättäessä euroalueen pysyvän vakausmekanismiin EVM:n hyväksymisestä. Soinin kannasta kertoi Yle uutiset.

Soinin mukaan nyt käydään taistelua siitä, mitä EVM-so-

pimuksen muotoilu tarkoittaa. Sopimuksen johdannossa mainitaan, että sen kautta annetuilla lainoilla on ensisijainen asema. Itse sopimuspykälistä tämä kuitenkin puuttuu.

Soinin mielestä olisi tyylikästä, jos oikeuskansleri ottaisi asian oma-aloitteisesti käsitteelynsä.

—Jos hyväksymismenettel-

lyssä todetaan vajavaisuuksia, EVM-sopimus on tuotava uude-

lleen eduskunnan käsitte-

lyyn, Soini sanoi Ylelle.

Hiekkataipaleen mukaan kanslerille on jo ennen Soinin kommentteja tullut EVM-sopimusta koskeva tutkimuspyyntö kansalaiselta, joten se on jo siirtynyt tutkintaan. Oikeuskansleri **Jaakko Jonkka** ottanee sopimuksen katsottavakseen pian lomansa jälkeen viikon kuluttua. STT

Onkos tullut talvi kesän keskelle?

LAPPEENRANTA. Kosteaa lämpö on sekoittanut muutakin kuin toimittajan pään. Fazerin makeistehtaan lämpömittari näytti maanantaina neljääkymmentä astetta – pakkasta. Ilmatieteenlaitoksen mukaan Lappeenrannan lämpötila oli kuvaushetkellä 26,6 astetta

plussan puolella. Fazerilta kerrotaan lämpömittarin sekoilun johtuvan todennäköisesti viikonlopun ukkosista. Mittari korjataan mahdollisimman pian, joten tehtaallakin päästäneen vielä nauttimaan harvinaisista ke-sähelteistä.

City-lehti jatkaa toimintaansa verkkolehdenä.

City-lehti lopetetaan yllättäen

Pertti Mattila
Jaana Vaahtio

PERINTEIKKÄÄN City-lehden ilmestyminen paperiversiona loppuu. Noutopistelehteä ehdittiin julkaista 26 vuoden ajan.

City-lehden päätoimittaja **Maria Pettersson** sanoo, että lehden lopettamispäätös tuli yllätyksenä.

—Erityisen yllättävää tämä oli siksi, että koko kevät on valmisteltu lehti-uudistusta, joka on nyt valmis. Uusi lehti tuli ulos painosta, mutta ei koskaan näe päivänvaloa, Pettersson kertoo.

Lopettamispäätöksen taustalla ovat kustannussyt.

City-lehti nojasi vahvasti mainoksiin, ja mainokset ovat siirtymässä digitaalimaailmaan. Meidän on pakko seurata, vaikka tämä oli hyvin surullinen päätös, sanoo Cityn omistavan viestintäkonserni Jan-

tonin toimitusjohtaja **Istvan Denes**. Denes tähdentää, että lukijat eivät hylänneet City-lehteä.

—Lehdellä oli viime aikoinakin liki 300 000 lukijaa. Lukijat pysyivät mukana, mainostajat valitettavasti eivät.

Denes myöntää, että City-lehden päätyminen lehti-uudistuksesta alasajoon on jyrkkä muutos.

—Toivoimme, että uudistamalla paperilehden voimme pidentää sen ikää. Uudistuksen aikana markkinat kuitenkin heikkenivät entisestään, ja myös Jantonin oma taloustilanne heikeni.

Erityisen yllättävää tämä oli siksi, että koko kevät on valmisteltu lehti-uudistusta, joka on nyt valmis.
Maria Pettersson

Tällä hetkellä City-lehti työllistää parikymmentä ihmistä toimituksessa ja myynnissä. Päätoimittajan arvion mukaan nettilehden pyörittämistä jatkaisi kuusi ihmistä.

Parhaimmillaan 1990-luvun taitteessa City-lehden jokaisella ilmestyneellä numerolla oli liki puoli miljoonaa lukijaa. Tuolloin City oli Suomen suurin 18–30-vuotiaiden media. STT

City-lehti oli teemojen ja tekijöiden ponnahduslauta

KESKEN lehti-uudistuksen nyt lopetettu City-lehti on ollut näkyvä ilmiö Suomen mediassa. Liki kolmen vuosikymmenen taipaleellaan City onnistui usein nostamaan teemoja puheenaikheiksi.

City-lehteä on luonnehdittu moderniksi kaupunkioppaaksi. Lehden lukijat esimerkiksi äänestivät paikkakuntien parhais- ta ravintoloista, ja urbaani nuorten aikuisten kulttuuri sai valotusta niin muodin, popmusiikin kuin elokuvankin piiristä. City-lehden keskeistä antia olivat mitta-

vat henkilöhaastattelut. Moni lehden toimittajista, kirjoittajista ja kolumnisteista on päätenyt merkittäviin asemiin, tai ainakin julkimoksi.

City-lehteä yli vuosikymmenen luotsannut **Kari Kivela** on nyt Iltalehden vastaava päätoimittaja. Lehden palstoille ovat kirjoittaneet aikanaan myös muiden muassa **Jari Sarasvuo**, **Timo Harakka** ja **Simone Frangén**. Lahden City-lehteä päätoimitti 1980-luvun lopulla tuolloin vasta 17-vuotias **Sam Inkinen**. STT

Kesävaatteiden lopputuuletus

voglia
sinä olet ropiva

Alefinaalista
alk. 20,-

Voglia-myyrmälä voglia.fi
Kauppakeskus IsoKrisstiina
ark 10–18, la 10–15

IsoKrisstiina